

Деякі питання щодо формування професійної спрямованості

В.В.БАБІНА

Донецький інститут міського господарства

Державної академії житлово-комунального господарства

Професійна спрямованість – складний, такий, що поступово розвивається в часі, динамічний процес, котрий характеризується, на думку Г.Х.Айсіної, рівнем сформованості. Вищий рівень – це: а) становлення професійної домінанти; б) сформованість способу життя в індивідуальній свідомості студента; в) повна сформованість образу професії та себе як її суб'єкта. Нижчий рівень профспрямованості характеризується: а) уявленням про професію, тобто наявністю узагальненого образу уявлення про професію, про її специфіку, цілі, про сам процес здійснення професійної діяльності, фактори, що сприяють або перешкоджають цій діяльності [1].

Попри різні підходи щодо професійної спрямованості, з одного боку, вона розглядається як спрямованість всього навчального процесу вищої школи на формування висококомпетентної та розвинутої особистості майбутнього спеціаліста та розуміється як оволодіння спеціальними знаннями, навичками, вміннями. З другого боку, власне з психологічної точки зору, професійна спрямованість – це провідна, інтегральна, соціально зумовлена властивість особистості. Саме спрямованість визначає психологічний склад особистості, саме через неї виявляються потреби, цілі, мотиви особистості, її суб'єктивне ставлення до різних сторін дійсності, трудової діяльності, до її характеристик і якостей [1-3].

В.О.Сластьонін відзначає, що професійна спрямованість як одне зі структурних утворень особистості означає достатньо усвідомлену й емоційно виражену її орієнтацію на певний рід та вид професійної діяльності [4]. На його думку, до професійної спрямованості належить інтерес та любов до дітей, захопленість педагогічною роботою, пильність та спостережливість, педагогічний такт, педагогічна уява, організаторські здібності, справедливість, уміння спілкуватися, вимогливість, наполегливість, цілеспрямованість, урівноваженість, витримка, професійна працездатність [5]. М.М.Фіцула розуміє під професійною спрямованістю особистості своєрідну установку на педагогічну діяльність і психологічну готовність до неї [6].

Сучасні науково-педагогічні дослідження однією зі своїх задач ставлять розробку наукових основ виховання професійної спрямовано-

сті особистості, розкриття загальних закономірностей формування особистості, її світогляду [7].

Формування особистості – безперервний, цілісний процес розвитку особистості, який здійснюється в результаті її соціалізації, виховання і самовиховання. У процесі соціалізації засвоюється соціальний досвід, цінності, норми, установки, властиві даному суспільству і соціальним групам, а також відбувається входження в систему соціальних зв'язків. Загальною метою формування особистості є виховання соціально активної, гуманістичної позитивно спрямованої особистості, яка у своїй життєдіяльності керується загальнолюдськими (честь, совість, людська гідність, соціальна справедливість) і культурно-національними цінностями (працелюбність, доброзичливість, волелюбність, суверенність, соборність).

Отже, для професійної спрямованості особистості майбутнього фахівця галузі житлово-комунального господарства важливим моментом є те, як усвідомлює він свою спрямованість, своє місце в майбутній професійній діяльності. Поняття «спрямованість особистості» розглядається як така її психічна властивість, в якій виражаються потреби, мотиви, світогляд, установки і цілі її життя та діяльності.

1.Айсина Г.Х. Роль профессиональной направленности в общей структуре вузовской подготовки студентов // Психология студента как субъекта учебной деятельности. – М., 1989.– С.32-40.

2.Маралова Т. П. Психологические условия формирования профессиональной направленности личности будущего учителя в студенческом коллективе: Автореф. дисс. ... канд. психол. наук. – М., 1984. – 16 с.

3.Ткачёва И. Ю. Профессиональная направленность как личностное новообразование юношеского возраста: Автореф. дисс. ... канд. психол. наук. – М., 1983. – 25 с.

4.Сластенин В.А. Профессиональная готовность учителя к воспитательной работе: содержание, структура, функционирование // Профессиональная подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. – М.: Просвещение. – С.14-28.

5.Сластенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. – М.: Просвещение, 1976. – 160 с.

6.Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – 2-ге вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 136 с.

7.Папернова Т.В. Особливості формування професійної спрямованості старшокласників з використанням інформаційних технологій / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://users.kpi.kharkov.ua/lre/MicroCAD/mcad2000/17.htm>.